

บทที่ 4

วิเคราะห์มาตรการทางกฎหมายในการกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจสัญญา ซื้อขายล่วงหน้าตามกฎหมายว่าด้วยสัญญาซื้อขายล่วงหน้า มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมตามกฎหมายว่าด้วย การป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

ในบทนี้จะได้ทำการศึกษาวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่เป็นเหตุให้เกิดการฟอกเงินใน
ธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้า ลักษณะของการฟอกเงินในธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้า
โอกาสและความเสี่ยงในการฟอกเงินผ่านผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าแต่ละ
ประเภท อันได้แก่ ตัวแทนซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้า ผู้ค้าสัญญาซื้อขายล่วงหน้า
ที่ปรึกษาสัญญาซื้อขายล่วงหน้า และผู้จัดการเงินทุนสัญญาซื้อขายล่วงหน้า มาตรการ
ทางกฎหมายในการควบคุมการฟอกเงินในธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้า เปรียบเทียบ
มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการรายงานธุรกรรมของผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขาย
ล่วงหน้าตามแนวทางความร่วมมือระหว่างประเทศและต่างประเทศกับประเทศไทย
เปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการรายงานธุรกรรมที่นำมาใช้บังคับกับ
ผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม-
การฟอกเงินในปัจจุบัน ความเหมาะสมในการกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขาย-
ล่วงหน้ารายงานการทำธุรกรรม แนวทางในการรายงานธุรกรรมที่ควรนำมาใช้บังคับ
ตลอดจนผลกระทบทั้งด้านดีและด้านเสียที่ได้รับจากการกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจ
สัญญาซื้อขายล่วงหน้ามีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรม ทั้งนี้ เพื่อนำข้อมูลที่ได้จาก
การศึกษานี้วิเคราะห์ดังกล่าวมาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจสัญญา-
ซื้อขายล่วงหน้าตามกฎหมายว่าด้วยสัญญาซื้อขายล่วงหน้ามีหน้าที่รายงานการทำ
ธุรกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินต่อไป

1. วิเคราะห์ปัจจัยที่เป็นเหตุให้เกิดการฟอกเงิน ในธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้า

จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องพบว่ามูลเหตุจูงใจที่เป็นเหตุให้ผู้กระทำความผิดใช้ธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าเป็นแหล่งในการฟอกเงินอาจประกอบด้วยเหตุปัจจัย ดังนี้

1) สินค้าหรือตัวแปรอ้างอิงที่ศูนย์ซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าหรือตลาดอนุพันธ์สามารถจัดให้มีการซื้อขายได้ภายใต้มาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติสัญญาซื้อขายล่วงหน้า พ.ศ. 2546 ได้แก่ ฟิวเจอร์ส (Futures) ออปชัน (Options) และออปชันบนสัญญาฟิวเจอร์ส (Options on Futures) ของสินทรัพย์ที่อ้างอิงกับตราสารทุน ได้แก่ ดัชนีราคาหลักทรัพย์ หลักทรัพย์ อ้างอิงกับตราสารหนี้ ได้แก่ พันธบัตรรัฐบาล อัตราดอกเบี้ย และอ้างอิงกับราคาหรือดัชนีราคาอื่น ๆ ได้แก่ ทองคำ น้ำมันดิบ อัตราแลกเปลี่ยน ซึ่งขณะนี้ได้เปิดทำการซื้อขายสินค้าหรือตัวแปรอ้างอิงแล้วทั้งสิ้น 5 ประเภทด้วยกัน ได้แก่ SET50 Index Futures, SET50 Index Options, Single Stock Futures, Gold Futures และ Interest Rate Futures ซึ่งสินค้าหรือตัวแปรอ้างอิงที่เปิดให้มีการซื้อขายในตลาดอนุพันธ์ภายใต้พระราชบัญญัติสัญญาซื้อขายล่วงหน้าฯ ดังกล่าวล้วนมีราคาผันผวนไม่คงที่ สัญญาซื้อขายล่วงหน้าสินค้าหรือตัวแปรอ้างอิงเหล่านี้จึงเป็นช่องทางการลงทุนเพื่อแสวงหาประโยชน์หรือกำไรจากการเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้าหรือตัวแปรที่น่าสนใจ

2) การซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าในตลาดอนุพันธ์ใช้ระยะเวลาในการดำเนินการสั้น ธุรกิจการค้าซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าเป็นธุรกิจที่มีความคล่องตัวสูงเนื่องจากสภาพคล่องของตลาดตราสารที่สามารถซื้อขายเปลี่ยนมือได้โดยง่ายและเป็นไปอย่างรวดเร็ว ผู้ลงทุนไม่ค่อยสนใจเกี่ยวกับผู้ซื้อหรือผู้ขายสามารถทำรายได้โดยไม่ต้องเปิดเผยตัวตนต่อผู้ทำรายการด้านตรงข้าม และแม้จะมีการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับการซื้อขายไว้ก็ตาม แต่ในปัจจุบันการค้าซื้อขายสัญญาล่วงหน้าในตลาดอนุพันธ์มีปริมาณค่อนข้างมากจึงทำให้ข้อมูลที่ถูกรับบันทึกมีจำนวนมาก ยากต่อ

การตรวจสอบซึ่งเป็นการง่ายต่อการฟอกเงิน สามารถทำการฟอกเงินโดยการซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าสินค้าหรือตัวแปรได้เป็นจำนวนมหาศาล โดยไม่มีใครสงสัย

3) การฟอกเงินผ่านการลงทุนในสัญญาซื้อขายล่วงหน้าสามารถทำได้หลายช่องทางโดยใช้ผู้ประกอบการธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าแต่ละประเภท อันได้แก่ ตัวแทนซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้า ผู้ค้าสัญญาซื้อขายล่วงหน้า ที่ปรึกษาสัญญาซื้อขายล่วงหน้า หรือผู้จัดการเงินทุนสัญญาซื้อขายล่วงหน้า ในฐานะที่เป็นคนกลางในการซื้อขายสัญญาเป็นเครื่องมือในการนำเงินลงทุนเข้าสู่ระบบตลาดสัญญาซื้อขายล่วงหน้า

4) การเปิดเสรีทางการเงินที่ทำให้มีการเคลื่อนย้ายเงินทุนค่อนข้างเสรีในปัจจุบันเป็นช่องทางของการฟอกเงินข้ามประเทศผ่านการลงทุนในสัญญาซื้อขายล่วงหน้าได้ เนื่องจากธุรกรรมการซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าเป็นธุรกรรมที่มีความสะดวกในการโอนการลงทุนไปมาสามารถที่จะปกปิดแหล่งเงินที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายได้ และมีหนทางที่จะรวบรวมเงินที่ฟอกเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ กอปรกับตลาดอนุพันธ์ซึ่งเป็นตลาดซื้อขายสัญญาล่วงหน้าของประเทศไทยมีผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายและมีสภาพคล่องสูงภายใต้ระบบบริหารจัดการที่มีมาตรฐานสากล ทำให้มีผู้ลงทุนทั้งในและต่างประเทศเข้ามาลงทุนเป็นจำนวนมากขึ้นเรื่อย ๆ

5) ปัจจุบันยังไม่มีมาตรการควบคุมการฟอกเงินในธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าอย่างจริงจัง กล่าวคือ ยังไม่มีมาตรการทางกฎหมายในการกำหนดให้ผู้ประกอบการสัญญาซื้อขายล่วงหน้ามีหน้าที่ต้องรายงานการทำธุรกรรมทางการเงินของลูกค้านำต่อสำนักงาน ป.ง. เช่นเดียวกับที่กำหนดให้สถาบันการเงิน สำนักงานที่ดิน และผู้ประกอบการอาชีพที่มีใช้สถาบันการเงินอื่นซึ่งตกอยู่ในความเสี่ยงที่อาจถูกใช้เป็นเครื่องมือในการฟอกเงินได้โดยง่ายมีหน้าที่ต้องรายงาน ผู้กระทำความผิดจึงสามารถที่จะอาศัยช่องว่างของกฎหมายดังกล่าวนำเงินที่ได้จากการกระทำความผิดไปฟอกโดยการลงทุนซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าในตลาดอนุพันธ์ผ่านผู้ประกอบการสัญญาซื้อขายล่วงหน้าเพื่อหลีกเลี่ยงจากการถูกตรวจสอบธุรกรรมทางการเงินจากเจ้าหน้าที่ของรัฐได้

2. วิเคราะห์ลักษณะของการฟอกเงิน ในธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้า

การฟอกเงินเป็นกระบวนการที่มีเจตนาเพื่อแปลงสภาพของทรัพย์สินหรือผลประโยชน์ที่ได้มาจากการกระทำที่ผิดกฎหมายให้ดูเหมือนว่าได้มาโดยถูกต้องตามกฎหมาย โดยทั่วไปแล้วกระบวนการฟอกเงินประกอบด้วยสามขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนแรกการวางเงิน (Placement) คือ การนำผลประโยชน์จากการกระทำที่ผิดกฎหมายเข้าสู่ระบบเงินปกติโดยการนำเงินไปลงทุนในกิจการที่ถูกกฎหมาย ขั้นตอนที่สองการชอยเงิน (Layering) คือ การทำธุรกรรมซ้ำไปซ้ำมาเพื่อให้อธุรกรรมนั้นมีความสลับซับซ้อนยากแก่การตรวจสอบและติดตาม และขั้นตอนที่สามการรวบรวมเงินกลับคืน (Integration) คือ การทำให้เงินที่ได้มาจากการกระทำที่ผิดกฎหมาย ดูเสมือนว่าเป็นเงินที่ได้รับจากการกระทำที่ถูกกฎหมายและผู้ฟอกเงินสามารถชี้แจงถึงแหล่งที่มาของเงินได้

จากการที่การซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าสินค้าหรือตัวแปรอ้างอิงนั้นผู้ซื้อไม่อาจเข้ามาทำการประมูลราคาเพื่อซื้อขายสินค้าในศูนย์ซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าหรือตลาดอนุพันธ์ได้โดยตรงแต่มีกระบวนการในการซื้อขายที่คล้ายกับการซื้อขายหุ้นในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย คือ ต้องทำคำสั่งซื้อหรือขายโดยผ่านผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าประเภทตัวแทนซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าหรือบริษัท โบรกเกอร์ที่เป็นสมาชิกของตลาดอนุพันธ์ฯ เท่านั้น นอกจากนี้แล้วในขั้นตอนของการซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าบางครั้งอาจมีผู้ประกอบธุรกิจสัญญาล่วงหน้าประเภทผู้ค้าสัญญาซื้อขายล่วงหน้า ที่ปรึกษาสัญญาซื้อขายล่วงหน้า หรือผู้จัดการเงินทุนสัญญาซื้อขายล่วงหน้าเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับลักษณะของการลงทุนในสัญญาซื้อขายล่วงหน้า นั้น ๆ อาชญากรที่ต้องการนำเงินที่ได้จากการกระทำความผิดไปฟอกโดยการลงทุนซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าในตลาดอนุพันธ์ จึงต้องดำเนินการผ่านผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าในฐานะที่เป็นคนกลางในการซื้อขายสัญญา โดยอาจวิเคราะห์ลักษณะของการฟอกเงินในธุรกิจสัญญาซื้อขายได้ตามขั้นตอน ดังนี้

1) ขั้นตอนแรกการวางเงิน (Placement) คือ การนำผลประโยชน์จากการกระทำที่ผิดกฎหมายเข้าสู่ระบบเงินปกติโดยการนำเงินไปลงทุนซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าสินค้าอ้างอิงในตลาดอนุพันธ์ โดยอาศัยผู้ประกอบการธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าประเภทตัวแทนซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้า ผู้ค้าสัญญาซื้อขายล่วงหน้า ที่ปรึกษาสัญญาซื้อขายล่วงหน้า หรือผู้จัดการเงินทุนสัญญาซื้อขายล่วงหน้า เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการเงินทุนหรือนำเงินลงทุนเข้าสู่ระบบตลาด

2) ขั้นตอนที่สองการชอยเงิน (Layering) คือ การทำธุรกรรมซ้ำไปซ้ำมาเพื่อให้ธุรกรรมนั้นมีความสลับซับซ้อนยากแก่การตรวจสอบและติดตาม ซึ่งในกรณีของการซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าในตลาดอนุพันธ์ผ่านผู้ประกอบการธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าประเภทตัวแทนซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้า อาจทำได้โดยการทำคำสั่งซื้อหรือขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าสินค้าหรือตัวแปรอ้างอิงรายการเดียวหรือหลายรายการหลาย ๆ สัญญาอันเป็นการเปิดสถานะสัญญาซื้อขายล่วงหน้าไปสักระยะหนึ่งแล้วทำการซื้อหรือขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าในสถานะตรงข้ามกับที่มีอยู่เพื่อทำการหักล้างกันเป็นการปิดสถานะของสัญญาซื้อขายล่วงหน้าเพื่อล้างฐานะของสัญญาแต่ละฉบับเพื่อรับรู้กำไรขาดทุนก่อนสัญญาหมดอายุและทำเช่นนี้ไปเรื่อย ๆ หรือเพื่อให้การทำธุรกรรมเป็นไปโดยแนบเนียนก็อาจมีการถือครองสัญญาบางฉบับไปจนถึงวันครบกำหนดอายุสัญญา ซึ่งสัญญาซื้อขายสินค้าหรือตัวแปรอ้างอิงบางตัวอาจมีเดือนที่สัญญาครบกำหนดอายุทุกไตรมาส คือ มีนาคม มิถุนายน กันยายน และธันวาคม และบางตัวอาจจะมีเดือนที่สัญญาครบกำหนดอายุซ้ำหรือเร็วกว่านั้น

3) ขั้นตอนที่สามการรวบรวมเงินกลับคืน (Integration) คือ การทำให้เงินที่ได้มาจากการกระทำที่ผิดกฎหมาย ดูเสมือนว่าเป็นเงินที่ได้รับจากการกระทำที่ถูกกฎหมายและผู้ฟอกเงินสามารถชี้แจงถึงแหล่งที่มาของเงินได้ ซึ่งในกรณีของการซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าหลังจากที่ได้มีการล้างฐานะของสัญญาก่อนสัญญาหมดอายุหรือมีการถือครองสัญญาไปจนถึงวันครบกำหนดอายุสัญญาแล้ว ผู้ซื้อผู้ขายต้องชำระส่วนต่างของกำไรขาดทุนที่เกิดขึ้นอันเป็นการโอนผลกำไรขาดทุนกลับคืนไปยังผู้ลงทุน ดังนั้นการรวบรวมเงินกลับคืนในกรณีของการนำเงินที่ได้จากการกระทำที่ผิดกฎหมายไปฟอกโดยการลงทุนซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าจึงเกิดขึ้นโดยเสร็จสมบูรณ์ในขั้นตอนนี้และ

ผู้ฝากเงินสามารถชี้แจงถึงแหล่งที่มาของเงินว่าได้มา โดยการลงทุนที่ถูกกฎหมาย ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่ากรณีการปิดสถานะของสัญญาซื้อขายล่วงหน้าก่อนสัญญาหมดอายุผู้ลงทุนจะได้รับโอนผลกำไรขาดทุนกลับคืนไปเร็วกว่าการถือครองสัญญาไปจนถึงวันครบกำหนดอายุสัญญาจึงเป็นช่องทางให้ผู้กระทำความผิดสามารถรวบรวมเงินกลับคืนได้อย่างรวดเร็วและสามารถนำเงินมาหมุนเวียนเพื่อทำการฝากได้เป็นอย่างดี

3. วิเคราะห์โอกาสและความเสี่ยงในการ- ฝากเงินผ่านผู้ประกอบการธุรกิจสัญญา- ซื้อขายล่วงหน้าแต่ละประเภท

การฝากเงินผ่านการลงทุนในสัญญาซื้อขายล่วงหน้าสามารถทำได้หลายช่องทาง โดยใช้ผู้ประกอบการธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าแต่ละประเภท อันได้แก่ ตัวแทนซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้า ผู้ค้าสัญญาซื้อขายล่วงหน้า ที่ปรึกษาสัญญาซื้อขายล่วงหน้า หรือผู้จัดการเงินทุนสัญญาซื้อขายล่วงหน้า ในฐานะที่เป็นคนกลางในการซื้อขายสัญญาเป็นเครื่องมือในการนำเงินลงทุนเข้าสู่ระบบตลาดสัญญาซื้อขายล่วงหน้า โดยอาจวิเคราะห์โอกาสและความเสี่ยงในการฝากเงินผ่านผู้ประกอบการธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าแต่ละประเภทตามลักษณะของการประกอบธุรกิจได้ ดังนี้

3.1 ตัวแทนซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้า

มาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติสัญญาซื้อขายล่วงหน้า พ.ศ. 2546 ได้กำหนดความหมายของผู้ประกอบการธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าประเภทตัวแทนซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าไว้ หมายความว่า บุคคลซึ่งให้บริการหรือแสดงต่อบุคคลทั่วไปว่าพร้อมจะให้บริการเพื่อทำการเป็นตัวแทนในการซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้ากับบุคคลอื่น โดยกระทำเป็นทางค้าปกติ

ตัวแทนซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้ามีโอกาสและความเสี่ยงที่จะถูกใช้เป็นเครื่องมือในการฝากเงินได้เนื่องจากในการให้บริการเพื่อทำการเป็นตัวแทนในการซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้า นั้น ตัวแทนซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าซึ่งเป็นบริษัทสมาชิก-

ของตลาดอนุพันธ์จะเป็นผู้รับคำสั่งซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าสินค้าหรือตัวแปร
 อ้างอิงจากผู้ซื้อหรือผู้ขายแล้วส่งคำสั่งซื้อขายดังกล่าวเข้าสู่ระบบการซื้อขายของตลาด
 อนุพันธ์ฯ ผู้ซื้อขายไม่อาจเข้ามาทำการซื้อขายในตลาดอนุพันธ์ฯ ได้โดยตรง ตัวแทน
 ซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าจึงถือเป็นด่านหน้าที่ต้องสัมผัสกับผู้ซื้อหรือผู้ขายซึ่งเป็น
 ผู้ลงทุน โดยในการซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าตัวแทนซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้า
 ต้องทำสัญญาเป็นหนังสือกับผู้ซื้อหรือผู้ขายซึ่งเป็นลูกค้าที่มอบหมายให้ทำการเป็น
 ตัวแทนในการซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้า และดำเนินการซื้อขายสัญญาซื้อขาย-
 ล่วงหน้าตามคำสั่งของลูกค้า โดยลูกค้าจะต้องเปิดบัญชีกับตัวแทนซื้อขายสัญญาซื้อขาย-
 ล่วงหน้าและวางหลักประกันจำนวนหนึ่งเพื่อเป็นประกันในการซื้อขายสัญญาซื้อขาย-
 ล่วงหน้า ตลอดเวลาที่มีฐานะสัญญาซื้อขายล่วงหน้าจะมีการคำนวณเงินกำไรขาดทุน
 ทุก ๆ สิ้นวันทำการ เรียกว่าการ “Mark to Market” หากลูกค้ามีผลกำไร ก็จะมีการ โอน
 เงินส่วนกำไรเข้าบัญชีให้ในวันทำการถัดไป แต่หากขาดทุนก็จะมีการ โอนเงินออกจาก
 บัญชีผู้ลงทุนเช่นกัน ดังนั้น ในการขอเปิดบัญชีหากตัวแทนซื้อขายสัญญาซื้อขาย-
 ล่วงหน้าไม่ระมัดระวังในการตรวจสอบว่าลูกค้าเป็นบุคคลเดียวกับที่ปรากฏตามเอกสาร
 หลักฐานที่ใช้ประกอบการขอเปิดบัญชี รวมทั้งตรวจสอบตัวตนที่แท้จริงของลูกค้า
 ผู้รับประโยชน์ที่แท้จริงจากการซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าของลูกค้าและผู้มีอำนาจ
 ควบคุมการซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าของลูกค้า หรือในขณะเวลาที่มีฐานะสัญญา
 ซื้อขายล่วงหน้าหากตัวแทนซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าไม่ระมัดระวังในการตรวจสอบ
 ว่าบุคคลที่ส่งคำสั่งให้ตัวแทนซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าดำเนินการกับทรัพย์สิน
 ในบัญชีของลูกค้าเป็นเจ้าของบัญชีที่แท้จริงหรือเป็นบุคคลที่ได้รับมอบอำนาจเป็น
 ลายลักษณ์อักษรจากเจ้าของบัญชีที่แท้จริงและทำความรู้จักลูกค้าอย่างต่อเนื่องเพื่อ
 ปรับปรุงข้อมูลของลูกค้า ผู้รับประโยชน์ที่แท้จริงจากการซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้า
 ของลูกค้า และผู้มีอำนาจควบคุมการซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าของลูกค้า ให้เป็น
 ปัจจุบันรวมทั้งทบทวนความสามารถในการชำระหนี้และวงเงินซื้อขายของลูกค้าแต่ละ
 รายเป็นประจำแล้วอาจเป็นช่องทางให้ผู้กระทำความผิดใช้บัญชีของบุคคลอื่นที่เปิดไว้
 กับตัวแทนซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าเพื่อทำการฟอกเงิน หรือผู้กระทำความผิด
 อาจแฝงตัวเข้ามาเป็นลูกค้าขอเปิดบัญชีเพื่อทำการซื้อขายสัญญาล่วงหน้ากับตัวแทน

ซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าและใช้ตัวแทนซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าเป็นเครื่องมือในการฟอกเงินต่อไปได้

นอกจากนี้แล้วตัวแทนซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าอาจกระทำการอันเป็นการฟอกเงินเสียเองหรือร่วมมือกับผู้กระทำความผิดกระทำการอันเป็นการฟอกเงินโดยใช้บัญชีซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าของลูกค้ารายอื่นซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าให้แก่ตัวเองหรือผู้กระทำความผิดที่ไม่ใช่เจ้าของบัญชี

3.2 ผู้ค้าสัญญาซื้อขายล่วงหน้า

มาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติสัญญาซื้อขายล่วงหน้า พ.ศ. 2546 ได้กำหนดความหมายของผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าประเภทผู้ค้าสัญญาซื้อขายล่วงหน้าไว้ หมายความว่า บุคคลซึ่งแสดงต่อบุคคลทั่วไปว่าพร้อมจะเข้าเป็นคู่สัญญาซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าให้แก่ผู้ซึ่งประสงค์จะซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้า โดยการเสนอเข้าหรือเข้าเป็นคู่สัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง โดยกระทำเป็นทางค้าปกติ

ผู้ค้าสัญญาซื้อขายล่วงหน้ามีโอกาสและความเสี่ยงที่จะถูกใช้เป็นเครื่องมือในการฟอกเงินได้เนื่องจากในการให้บริการเป็นผู้ค้าสัญญาซื้อขายล่วงหน้าโดยการเข้าเป็นคู่สัญญาซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าให้แก่ผู้ซึ่งประสงค์จะซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าซึ่งเป็นลูกค้าของผู้ค้าสัญญาซื้อขายล่วงหน้า นั้น ผู้ค้าสัญญาซื้อขายล่วงหน้าจะต้องเป็นผู้พิจารณาในการเสนอสัญญาซื้อขายล่วงหน้าต่อลูกค้า ซึ่งต้องมีการจัดกลุ่มลูกค้าและประเภทของสัญญาซื้อขายล่วงหน้าตามระดับความเสี่ยง และต้องพิจารณาวัตถุประสงค์ในการลงทุนและกำหนดปริมาณการซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าของลูกค้าแต่ละรายอย่างเหมาะสม ผู้ค้าสัญญาซื้อขายล่วงหน้าจึงย่อมต้องทราบข้อมูลเกี่ยวกับตัวลูกค้าเป็นอย่างดี ดังนี้ ในการทำธุรกรรมกับลูกค้า หากผู้ค้าสัญญาซื้อขายล่วงหน้าขาดความระมัดระวังในการดำเนินกระบวนการในการรู้จักลูกค้าและการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าทุกรายอย่างเพียงพอหรือขาดความระมัดระวังในการจัดเก็บ ตรวจสอบและทบทวนข้อมูลเกี่ยวกับลูกค้าให้เป็นปัจจุบันตลอดช่วงระยะเวลาที่ลูกค้ามีการทำธุรกรรมกับผู้ค้าสัญญาซื้อขายล่วงหน้าแล้ว ผู้กระทำ-

ความคิดที่ต้องการนำเงินมาฟอกอาจแฝงตัวเข้ามาเป็นลูกค้าของผู้ค้าสัญญาซื้อขายล่วงหน้าและใช้ผู้ค้าสัญญาซื้อขายล่วงหน้าเป็นเครื่องมือในการฟอกเงินได้

นอกจากนี้แล้วผู้ค้าสัญญาซื้อขายล่วงหน้าอาจกระทำการอันเป็นการฟอกเงินเสียเองโดยความรู้เห็นเป็นใจหรือรับเป็นผู้ให้บริการค้าสัญญาซื้อขายล่วงหน้าให้กับผู้กระทำความผิดที่ต้องการนำเงินมาฟอกเพื่อหวังผลตอบแทนในทางธุรกิจก็อาจเป็นได้

3.3 ที่ปรึกษาสัญญาซื้อขายล่วงหน้า

มาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติสัญญาซื้อขายล่วงหน้า พ.ศ. 2546 ได้กำหนดความหมายของผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าประเภทที่ปรึกษาสัญญาซื้อขายล่วงหน้าไว้ หมายความว่า บุคคลซึ่งให้คำแนะนำหรือแสดงต่อบุคคลทั่วไปว่าพร้อมจะให้คำแนะนำไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมแก่บุคคลอื่นเกี่ยวกับสัญญาซื้อขายล่วงหน้าหรือความเหมาะสมในการซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้า โดยกระทำเป็นทางค้าปกติ

ที่ปรึกษาสัญญาซื้อขายล่วงหน้ามีโอกาสและความเสี่ยงที่จะถูกใช้เป็นเครื่องมือในการฟอกเงินได้เนื่องจากในการให้บริการให้คำแนะนำไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมเกี่ยวกับการซื้อขายหรือการลงทุนในสัญญาซื้อขายล่วงหน้าแก่ลูกค้าซึ่งเป็นผู้บริโภคที่ตกลงรับบริการการให้คำแนะนำจากที่ปรึกษาสัญญาซื้อขายล่วงหน้าตามสัญญาให้บริการแนะนำการลงทุนนั้น ที่ปรึกษาสัญญาซื้อขายล่วงหน้าต้องจัดทำข้อมูลลูกค้าและจัดให้มีการให้คำแนะนำที่เหมาะสมโดยการพิจารณาจากวัตถุประสงค์ในการลงทุน ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการลงทุน ความเสี่ยงที่ยอมรับได้ และปัจจัยอื่น ๆ ของลูกค้า โดยต้องขอข้อมูลดังกล่าวจากลูกค้าเพื่อประกอบการพิจารณาและต้องจัดเก็บเอกสารหลักฐานต่าง ๆ เทียบบันทึกเสียงหรือสิ่งบันทึกข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้องกับการให้คำแนะนำในการลงทุนในสัญญาซื้อขายล่วงหน้าให้แก่ลูกค้าไว้ด้วย ดังนี้

ในการให้บริการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการซื้อขายหรือการลงทุนในสัญญาซื้อขายล่วงหน้าดังกล่าว หากที่ปรึกษาสัญญาซื้อขายล่วงหน้าขาดความระมัดระวังในการทำความรู้จักกับลูกค้า การจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับลูกค้า รวมทั้งขาดความระมัดระวังในการพิจารณาถึงแหล่งที่มาของเงินทุนหรือวัตถุประสงค์ในการลงทุนที่แท้จริงอย่างชัดเจนและเพียงพอแล้ว ผู้กระทำความผิดที่ต้องการนำเงินมาฟอกโดยการซื้อขายหรือการลงทุน

ในสัญญาซื้อขายล่วงหน้าอาจแฝงตัวเข้ามาหรือให้บุคคลอื่นแฝงตัวเข้ามาเป็นลูกค้าเพื่อรับบริการการให้คำแนะนำจากที่ปรึกษาสัญญาซื้อขายล่วงหน้าเพื่อทราบช่องทางในการลงทุนและการยกย้ายถ่ายโอนเงินลงทุนได้

นอกจากนี้แล้วที่ปรึกษาสัญญาซื้อขายล่วงหน้าอาจกระทำการอันเป็นการฟอกเงินเสียเองโดยการรู้เห็นเป็นใจหรือรับเป็นที่ปรึกษาสัญญาซื้อขายล่วงหน้าเพื่อชี้ช่องให้กับผู้กระทำความผิดที่ต้องการนำเงินมาฟอกเพื่อหวังผลตอบแทนในทางธุรกิจก็อาจเป็นได้

3.4 ผู้จัดการเงินทุนสัญญาซื้อขายล่วงหน้า

มาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติสัญญาซื้อขายล่วงหน้า พ.ศ. 2546 ได้กำหนดความหมายของผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าประเภทผู้จัดการเงินทุนสัญญาซื้อขายล่วงหน้าไว้ หมายความว่า บุคคลซึ่งเข้าจัดการเงินทุนหรือแสดงต่อบุคคลทั่วไปว่าพร้อมจะรับจัดการเงินทุนให้แก่บุคคลอื่น เพื่อแสวงหาประโยชน์จากสัญญาซื้อขายล่วงหน้า โดยกระทำเป็นทางค้าปกติ

ผู้จัดการเงินทุนสัญญาซื้อขายล่วงหน้ามีโอกาสและความเสี่ยงที่จะถูกใช้เป็นเครื่องมือในการฟอกเงินได้เนื่องจากการให้บริการเข้าจัดการเงินทุนให้แก่บุคคลอื่นเพื่อแสวงหาประโยชน์จากสัญญาซื้อขายล่วงหน้า นั้น ผู้จัดการเงินทุนสัญญาซื้อขายล่วงหน้าต้องทำความรู้จักกับลูกค้า (Know Your Customer) เพื่อให้ได้ข้อมูลของลูกค้าเกี่ยวกับฐานะทางการเงิน ภาระทางการเงิน ระยะเวลาการลงทุน ประสบการณ์ในการลงทุน ระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้และผลตอบแทนที่คาดหวังสำหรับนำมาใช้ในการวิเคราะห์เพื่อกำหนดนโยบายการลงทุนให้เหมาะสมกับลูกค้า (Suitability) และต้องจัดการการลงทุนให้เป็นไปตามนโยบายการลงทุนและข้อจำกัดของการลงทุนตามที่ได้ตกลงไว้กับลูกค้าในสัญญาการจัดการเงินทุนสัญญาซื้อขายล่วงหน้า ดังนี้ ในการจัดการเงินทุนสัญญาซื้อขายล่วงหน้าหากผู้จัดการเงินทุนสัญญาซื้อขายล่วงหน้าไม่ระมัดระวังในการทำ ความรู้จักกับลูกค้าเกี่ยวกับฐานะทางการเงิน ภาระทางการเงิน หรือข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สินที่เข้าจัดการแล้วอาจเป็นช่องทางให้มีผู้นำเงินที่ได้มาจากการกระทำที่ผิด

กฎหมายมาลงทุนในการซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าโดยใช้ผู้จัดการเงินทุนสัญญาซื้อขายล่วงหน้าเป็นเครื่องมือในการจัดการเงินทุนดังกล่าวเพื่อทำการฟอกเงินได้

นอกจากนี้แล้วผู้จัดการเงินทุนสัญญาซื้อขายล่วงหน้าอาจกระทำการอันเป็นการฟอกเงินเสียเองโดยการรู้เห็นเป็นใจหรือรับเป็นผู้จัดการเงินทุนสัญญาซื้อขายล่วงหน้าให้กับผู้กระทำความผิดที่ต้องการนำเงินมาฟอกเพื่อหวังผลตอบแทนในทางธุรกิจก็อาจเป็นได้

4. วิเคราะห์มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการฟอกเงินในธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้า

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 เป็นกฎหมายที่มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นมาตรการในการทำลายเศรษฐกิจขององค์กรอาชญากรรมเนื่องจากผู้ประกอบอาชญากรรมหรืออาชญากร ซึ่งกระทำความผิดกฎหมายบางประเภทได้นำเงินหรือทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดนั้น มากระทำในรูปแบบต่าง ๆ อันเป็นการฟอกเงินเพื่อนำเงินหรือทรัพย์สินนั้น ไปใช้ประโยชน์ในการกระทำความผิดต่อไปได้อีก ทำให้ยากแก่การปราบปรามการกระทำความผิดเหล่านั้น ซึ่งหลักการที่สำคัญตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ประกอบด้วย มาตรการปราบปรามการฟอกเงิน และมาตรการป้องกันหรือควบคุมการฟอกเงิน ดังนี้

1) มาตรการปราบปรามการฟอกเงิน เป็นมาตรการที่มีขั้นตอนกระบวนการในการริบทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดมูลฐานตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินฯ ซึ่งปัจจุบันมี จำนวน 11 มูลฐาน ได้แก่ ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ความผิดเกี่ยวกับเพศ ความผิดเกี่ยวกับการฉ้อโกงประชาชน ความผิดเกี่ยวกับการยักยอกหรือฉ้อโกงสถาบันการเงิน ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ความผิดเกี่ยวกับการกรรโชกหรือรีดเอาทรัพย์สินที่กระทำโดยอ้างอำนาจอัยย์หรือช่องโหว่ ความผิดเกี่ยวกับการลักลอบหนีศุลกากร ความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดเกี่ยวกับการพนันตามกฎหมายว่าด้วยการพนัน ความผิดเกี่ยวกับ

การทุจริตการเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา และความผิดเกี่ยวกับการค้ำมนุษย์ ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ ให้ตกเป็นของแผ่นดิน

2) มาตรการป้องกันหรือควบคุมการฟอกเงิน เป็นมาตรการที่มีขั้นตอน กระบวนการในการกำหนดให้กลุ่มอาชีพที่มีความเสี่ยงที่จะถูกใช้เป็นเครื่องมือ ในการฟอกเงิน มีหน้าที่ต้องรายงานการทำธุรกรรมต่อสำนักงาน ปปง. เนื่องจากการรายงานการทำธุรกรรมเป็นการกระทำให้ปรากฏ “ร่องรอยทางกระดาษ” เพื่อให้สามารถทราบถึงแหล่งที่มาของเงินหรือทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด ที่นำมาใช้ประกอบธุรกรรมทำให้การติดตามและตรวจสอบการฟอกเงินเป็นไปได้ โดยง่ายและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทำให้การตรวจจับการประกอบอาชญากรรมเกี่ยวกับการกระทำความผิดมูลฐานเป็นไปได้โดยมีประสิทธิภาพ

อย่างไรก็ตาม ในส่วนของมาตรการป้องกันหรือควบคุมการฟอกเงินในภาคส่วนของธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้า นั้น ปัจจุบันยังไม่มีมาตรการควบคุมการฟอกเงินในธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าอย่างจริงจัง กล่าวคือ ยังไม่มีมาตรการทางกฎหมายในการกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้ามีหน้าที่ต้องรายงานการทำธุรกรรมทางการเงินของลูกค้าย่อยต่อสำนักงาน ปปง. เช่นเดียวกับที่กำหนดให้สถาบันการเงิน สำนักงานที่ดิน และผู้ประกอบอาชีพที่มีใช้สถาบันการเงินอื่นซึ่งตกอยู่ในความเสี่ยงที่อาจถูกใช้เป็นเครื่องมือในการฟอกเงินได้โดยง่ายมีหน้าที่ต้องรายงาน แม้พระราชบัญญัติสัญญาซื้อขายล่วงหน้า พ.ศ. 2546 จะกำหนดให้มีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการกำกับควบคุมการประกอบธุรกิจ พร้อมทั้งกำหนดแนวทางในการกำกับควบคุมและกำหนดบทลงโทษแก่ผู้ประกอบธุรกิจที่ฝ่าฝืนการปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจไว้ทั้งทางอาญา และทางปกครองก็ตาม แต่ก็เป็นการกำกับควบคุมในเชิงธุรกิจหาใช่เป็นการควบคุมการฟอกเงินในธุรกิจดังกล่าวแต่อย่างใดไม่ ส่วนกรณีที่สำนักงาน ก.ล.ต. ในฐานะที่เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่กำกับดูแลได้ขอความร่วมมือให้ผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินมาตรการการรู้จักลูกค้าและการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า (Know Your Customer /Customer Due Diligence--KYC/CDD) และการรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยต่อสำนักงาน

ปปง. ตามประกาศสำนักงาน ก.ล.ต.เรื่องมาตรการป้องกันการใช้ธุรกรรมหลักทรัพย์ เป็นช่องทางในการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ที่ออกมา เพื่อใช้บังคับกับบริษัทหลักทรัพย์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันมิให้ผู้กระทำความผิด ใช้ธุรกรรมการซื้อขายสัญญาล่วงหน้าหรือบริการที่ได้รับจากผู้ประกอบธุรกิจสัญญา-ซื้อขายล่วงหน้าเป็นช่องทางในการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อ-การร้ายก็มิได้มีสภาพบังคับในทางกฎหมายต่อผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้า หากมีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติแต่อย่างใดไม่ เนื่องจากเป็นเพียงการถือปฏิบัติภายใต้ ความร่วมมือเท่านั้น แต่กรณีหากมีการกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้า ตามกฎหมายว่าด้วยสัญญาซื้อขายล่วงหน้ามีหน้าที่ต้องรายงานการทำธุรกรรมตาม กฎหมายว่าด้วยการป้องกันการฟอกเงินแล้ว การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติเกี่ยวกับการรายงาน ธุรกรรมดังกล่าวย่อมมีโทษตามนัยมาตรา 62¹ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและ-ปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 คือ ปรับไม่เกินห้าแสนบาท และปรับอีกไม่เกิน วันละห้าพันบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่ หรือจนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง จะทำให้ ผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้ามีความตระหนกในการป้องกันและปราบปราม-การฟอกเงินมากยิ่งขึ้น และถือเป็นการควบคุมการฟอกเงินในธุรกิจสัญญาซื้อขาย-ล่วงหน้าอย่างเป็นรูปธรรมด้วย

¹แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2552.

5. วิเคราะห์เปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมาย
 เกี่ยวกับการรายงานธุรกรรมของผู้ประกอบ-
 ธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าตามแนวทาง
 ความร่วมมือระหว่างประเทศและ
 ต่างประเทศกับประเทศไทย

จากการศึกษา มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการรายงานธุรกรรมของผู้ประกอบ
 ธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าตามแนวทางความร่วมมือระหว่างประเทศตามข้อเสนอแนะ
 40+9 ข้อ ของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงินเกี่ยวกับการฟอกเงิน
 (Financial Action Task Force--FATF) และมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการรายงาน
 ธุรกรรมของต่างประเทศ อันได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศออสเตรเลียกับ
 ประเทศไทย พบว่า

1) ตามข้อเสนอแนะ 40+9 ข้อ ของ FATF ได้กำหนดให้สถาบันการเงินมีหน้าที่ต้อง
 รายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยแก่หน่วยข่าวกรองทางการเงิน และต้องรายงาน โดย
 ไม่ทำให้ลูกค้ารู้ตัว โดยในการรายงานการทำธุรกรรมดังกล่าวสถาบันการเงินต้องดำเนิน
 มาตรการเกี่ยวกับการรู้จักตัวตนของลูกค้า (Know Your Customer--KYC) และ
 การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า (Customer Due Diligence--CDD)
 และมีมาตรการในการดูแลเพิ่มเติมหากต้องไปเกี่ยวข้องกับบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับ
 การเมืองหรือผู้ดำรงตำแหน่งสาธารณะ (Politically Exposed Person--PEP) ห้ามการใช้
 บัญชีนิรนาม การควบคุมดูแลการดำเนินการ โดยบุคคลที่สาม รวมทั้งกำหนดให้สถาบัน-
 การเงินเก็บบันทึกหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับธุรกรรมทั้งหมดที่ดำเนินการ โดยมี
 ระยะเวลาในการจัดเก็บอย่างน้อย 5 ปี ซึ่งนิยามของคำว่า สถาบันการเงินที่มีหน้าที่
 รายงานการทำธุรกรรมตามมาตรฐานสากลว่าด้วยการป้องกันปราบปรามการฟอกเงิน
 และการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (Anti-Money Laundering
 and Combating the Financing of Terrorism--AML/CFT) ที่กำหนดไว้ในข้อเสนอแนะ
 40+9 ข้อ ของ FATF นั้น มีความหมายครอบคลุมถึงผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขาย-
 ล่วงหน้าด้วย

2) ตามกฎหมาย Bank Secrecy Act 1970 (BSA) ของประเทศสหรัฐอเมริกา กำหนดให้สถาบันการเงินมีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมทางการเงินที่มีมูลค่าเกินกว่า 10,000 เหรียญสหรัฐและธุรกรรมที่น่าสงสัยว่าจะเกี่ยวข้องกับการละเมิดกฎหมายต่อทางการ ซึ่งนิยามคำว่า “สถาบันการเงิน” (Financial Institution) ที่มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมตามกฎหมาย BSA มีความหมายครอบคลุมถึงผู้ประกอบการธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าด้วย

3) ตามกฎหมาย Financial Transaction Reports Act 1988 (FTR Act) ของประเทศออสเตรเลีย กำหนดให้ผู้ประกอบการธุรกิจด้านการเงิน (Cash Dealers) รายงานการทำธุรกรรมทางการเงินที่มีมูลค่าตั้งแต่ 10,000 เหรียญออสเตรเลียขึ้นไปและธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยต่อทางการ ซึ่งนิยามคำว่า “ผู้ประกอบการธุรกิจด้านการเงิน” (Cash Dealers) ที่มีหน้าที่รายงานธุรกรรมทางการเงินตาม FTR Act มีความหมายครอบคลุมถึงผู้ประกอบการธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าด้วย

4) ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของประเทศไทย ได้กำหนดให้

(1) สถาบันการเงิน มีหน้าที่ต้องรายงานการทำ ก. ธุรกรรมที่ใช้เงินสด มีจำนวนเกินกว่าที่กำหนดในกฎกระทรวง ข. ธุรกรรมที่เกี่ยวกับทรัพย์สินที่มีมูลค่าเกินกว่าที่กำหนดในกฎกระทรวง หรือ ค. ธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็ นธุรกรรมที่ใช้เงินสดมีจำนวนเกินกว่าที่กำหนดในกฎกระทรวงหรือเป็นธุรกรรมที่เกี่ยวกับทรัพย์สินที่มีมูลค่าเกินกว่าที่กำหนดในกฎกระทรวงหรือไม่ก็ตาม ต่อสำนักงาน ปปง. แต่นิยามของคำว่าสถาบันการเงินที่มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ประกอบกับกฎกระทรวง (พ.ศ. 2543) ออกตามความในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ลงวันที่ 11 กันยายน พ.ศ. 2543 ไม่มีความหมายครอบคลุมถึงผู้ประกอบการธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าด้วย

(2) สำนักงานที่คิน มีหน้าที่รายงานธุรกรรมการขอจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ที่สถาบันการเงินมิได้เป็นคู่กรณีและธุรกรรมดังกล่าว มีลักษณะดังต่อไปนี้ คือ ก. เมื่อมีการชำระด้วยเงินสดเป็นจำนวนเกินกว่าที่กำหนดให้

กฎกระทรวง ข. เมื่อสั่งห้ามทรัพย์สินที่มีมูลค่าตามราคาประเมินเพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกินกว่าที่กำหนดในกฎกระทรวง เว้นแต่เป็นการโอนทางมรดกให้แก่ทายาท หรือ ค. เมื่อเป็นธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย ต่อสำนักงาน ปปง. โดยสำนักงานที่คินที่มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมดังกล่าวตามมาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 หมายถึง สำนักงานที่คินกรุงเทพมหานคร สำนักงานที่คินจังหวัด สำนักงานที่คินสาขาและสำนักงานที่คินอำเภอ

(3) ผู้ประกอบอาชีพที่มีใช้สถาบันการเงิน มีหน้าที่ต้องรายงานการทำ

ก. ธุรกรรมที่ใช้เงินสดมีจำนวนเกินกว่าที่กำหนดในกฎกระทรวง หรือ ข. ธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย ต่อสำนักงาน ปปง. แต่อย่างไรก็ดี มาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2552 ได้กำหนดกลุ่มผู้ประกอบอาชีพที่มีใช้สถาบันการเงินที่มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมไว้เพียง 9 ประเภท ซึ่งไม่รวมถึงผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าด้วย

จากข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการรายงานธุรกรรมของผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าตามแนวทางการร่วมมือระหว่างประเทศและต่างประเทศกับประเทศไทยดังกล่าว จะเห็นได้ว่า ในส่วนของการรายงานธุรกรรมของผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้า นั้น ตามข้อเสนอแนะของ FATF และกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกาได้กำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจดังกล่าวรายงานการทำธุรกรรมในฐานะที่เป็นสถาบันการเงิน ส่วนกฎหมายของประเทศออสเตรเลียก็ได้มีการกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจดังกล่าว รายงานการทำธุรกรรมในฐานะที่เป็นผู้ประกอบธุรกิจด้านการเงิน (Cash Dealers) แต่เป็นที่น่าสังเกตว่ากฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของประเทศไทยยังมีได้กำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าต้องรายงานการทำธุรกรรมด้วย

ดังนั้น เพื่อให้กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของไทย มีความสอดคล้องกับมาตรฐานสากลของ FATF และกฎหมายของประเทศที่เป็นต้นแบบ ในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน อย่างเช่น ประเทศสหรัฐอเมริกาและ

ออสเตรเลียข้างต้น จึงสมควรที่จะมีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินให้ครอบคลุมถึงมาตรการรายงานธุรกรรมของผู้ประกอบธุรกิจ-สัญญาซื้อขายล่วงหน้าด้วย ทั้งนี้ เนื่องจากในปัจจุบันการลงทุนเริ่มไม่มีขีดจำกัดในเรื่องเขตแดน กฎเกณฑ์หรือมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องจะต้องได้มาตรฐานและเป็นที่ยอมรับของนานาประเทศจึงจะทำให้ตลาดทุนของประเทศสามารถแข่งขันได้ ไม่ถูกกีดกันหรือต่อต้านทางการค้าหรือการทำธุรกรรมทางการเงิน การกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้ามีหน้าที่ต้องรายงานการทำธุรกรรมตามมาตรฐานสากล จึงเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อรองรับการขยายตัวของการประกอบธุรกิจและการแข่งขันในอนาคตด้วย

6. วิเคราะห์เปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมาย

เกี่ยวกับการรายงานธุรกรรมที่นำมาใช้บังคับ

กับผู้ที่มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมตาม

กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและ

ปราบปรามการฟอกเงิน

ปัจจุบันผู้ที่มีหน้าที่ต้องรายงานการทำธุรกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน อาจจำแนกได้เป็น 3 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1) สถาบันการเงิน มาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ได้กำหนดนิยามคำว่า “สถาบันการเงิน” ที่มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมไว้ว่า หมายความว่า

(1) ธนาคารแห่งประเทศไทยตามกฎหมายว่าด้วยธนาคารแห่งประเทศไทย ธนาคารพาณิชย์ตามกฎหมายว่าด้วยธนาคารพาณิชย์² และธนาคารตามที่ได้มีกฎหมายจัดตั้งขึ้น โดยเฉพาะ

²ปัจจุบันกฎหมายว่าด้วยธนาคารพาณิชย์ ได้ถูกยกเลิกไปแล้วโดยพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551.

(2) บริษัทเงินทุน และบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์³ และบริษัทหลักทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

(3) บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย⁴ และบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อมตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อม⁵

(4) บริษัทประกันชีวิตตามกฎหมายว่าด้วยการประกันชีวิต และบริษัทประกันวินาศภัยตามกฎหมายว่าด้วยการประกันวินาศภัย

(5) สหกรณ์ตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ เฉพาะสหกรณ์ที่มีทุนการดำเนินการซึ่งมีมูลค่าหุ้นรวมตั้งแต่สองล้านบาทขึ้นไปและมีวัตถุประสงค์ดำเนินการเกี่ยวกับการรับฝากเงิน ใ้กู้ ใ้สินเชื่อรับจำนองหรือรับจำนำทรัพย์สิน หรือจัดใ้ได้มาซึ่งเงินและทรัพย์สินต่าง ๆ โดยวิธีใด ๆ⁶

³ปัจจุบันกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ได้ถูกยกเลิกไปแล้ว โดย พระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551.

⁴บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (IFCT) ได้ควบรวมกิจการ (Merge) กับธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) เมื่อวันที่ 1 กันยายน พ.ศ. 2547.

⁵บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อม (บอย.) ปัจจุบันปรับสถานะเป็นธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (ธพว. หรือ SME BANK) ตามพระราชบัญญัติธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2545.

⁶แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551.

(6) นิติบุคคลที่ดำเนินธุรกิจอื่นที่เกี่ยวข้องกับการเงินตามที่กำหนดใน
กฎกระทรวง

ปัจจุบันกฎกระทรวง (พ.ศ. 2543) ออกตามความในพระราชบัญญัติป้องกัน-
และปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ลงวันที่ 11 กันยายน 2543 ได้กำหนดให้
นิติบุคคล 4 ประเภท ดังต่อไปนี้เป็นสถาบันการเงินตามพระราชบัญญัติป้องกันและ-
ปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542

(1) นิติบุคคลเฉพาะกิจตามกฎหมายว่าด้วยนิติบุคคลเฉพาะกิจเพื่อการแปลง
สินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์

(2) นิติบุคคลที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับปัจจัยชำระเงิน
ต่างประเทศตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน

(3) บริษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน ตามกฎหมายว่าด้วยบริษัท
บริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน⁷

(4) บริษัทบริหารสินทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทบริหารสินทรัพย์

2) สำนักงานที่ดิน มาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม-
การฟอกเงิน พ.ศ. 2542 กำหนดให้ สำนักงานที่ดินกรุงเทพมหานคร สำนักงานที่ดิน-
จังหวัด สำนักงานที่ดินสาขาและสำนักงานที่ดินอำเภอ มีหน้าที่ต้องรายงานการทำ
ธุรกรรมต่อสำนักงาน ปปง.

3) ผู้ประกอบอาชีพที่มีใช้สถาบันการเงิน มาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติป้องกัน-
และปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป้องกัน-
และปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2552 กำหนดให้ผู้ประกอบอาชีพที่มีใช้
สถาบันการเงินจำนวน 9 ประเภท ดังต่อไปนี้ มีหน้าที่ต้องรายงานการทำธุรกรรมต่อ
สำนักงาน ปปง.

---

⁷ปัจจุบันบริษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน (บบส.) ได้ถูกยุบเลิกไปแล้ว
โดยพระราชบัญญัติยุบเลิกบริษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน พ.ศ. 2549.

(1) ผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับการดำเนินการ การให้คำแนะนำ หรือการเป็นที่ปรึกษาในการทำธุรกรรมที่เกี่ยวกับการลงทุนหรือการเคลื่อนย้ายเงินทุนตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ที่มิใช่สถาบันการเงินตามมาตรา 13

(2) ผู้ประกอบอาชีพค้าอัญมณี เพชรพลอย ทองคำ หรือเครื่องประดับที่ประดับด้วยอัญมณี เพชรพลอย หรือทองคำ

(3) ผู้ประกอบอาชีพค้าหรือให้เช่าซื้อรถยนต์

(4) ผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับนายหน้าหรือตัวแทนซื้อขายอสังหาริมทรัพย์

(5) ผู้ประกอบอาชีพค้าของเก่าตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่า

(6) ผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับสำหรับผู้ประกอบธุรกิจที่มีมิใช่สถาบันการเงินตามประกาศกระทรวงการคลังเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ หรือตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน

(7) ผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับบัตรเครดิตอิเล็กทรอนิกส์ที่มีมิใช่สถาบันการเงินตามประกาศกระทรวงการคลังเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจบัตรเครดิตอิเล็กทรอนิกส์ หรือตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน

(8) ผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับบัตรเครดิตที่มีมิใช่สถาบันการเงินตามประกาศกระทรวงการคลังเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจบัตรเครดิต หรือตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน

(9) ผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมดูแลธุรกิจบริการการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์

ซึ่งในหัวข้อนี้จะทำการวิเคราะห์มาตรการรายงานธุรกรรมที่นำมาใช้บังคับกับองค์กรที่ดำเนินการในทางธุรกิจ อันได้แก่ สถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพที่มีมิใช่สถาบันการเงินเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของมาตรการรายงานการทำธุรกรรมที่นำมาใช้บังคับกับหน่วยงานทั้งสองดังกล่าว เพื่อศึกษาหาแนวทางในการรายงานธุรกรรมที่ควรนำมาใช้กับผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าซึ่งเป็นองค์กรที่ดำเนินการในทางธุรกิจเช่นเดียวกัน โดยสามารถเปรียบเทียบได้ตามตาราง ดังนี้

ตารางที่ 9 เปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการรายงานธุรกรรมที่นำมาใช้
บังคับกับสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพที่มีใช้สถาบันการเงิน

มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับ การรายงานธุรกรรม	สถาบันการเงิน	ผู้ประกอบอาชีพที่มีใช้ สถาบันการเงิน
1) หน้าที่ในการรายงานธุรกรรม		
(1) ประเภทของธุรกรรมที่ต้อง รายงาน	มาตรา 13 วรรคหนึ่งกำหนดให้ รายงาน (1) ธุรกรรมที่ใช้เงินสด มีจำนวน เกินกว่าที่กำหนดใน กฎกระทรวง (2) ธุรกรรมที่เกี่ยวกับทรัพย์สิน ที่มีมูลค่าทรัพย์สินเกินกว่า ที่กำหนดในกฎกระทรวง หรือ (3) ธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นธุรกรรมตาม (1) หรือ (2) หรือไม่ก็ตาม	มาตรา 16 วรรคหนึ่งกำหนดให้ รายงาน (1) ธุรกรรมที่ใช้เงินสด มีจำนวน เกินกว่าที่กำหนดใน กฎกระทรวง หรือ (2) ธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย
(2) การรายงานธุรกรรมเพิ่มเติม	รายงานตามมาตรา 13 วรรคสอง	รายงานตามมาตรา 16 วรรคสอง
(3) การรายงานธุรกรรม ย้อนหลัง	รายงานตามมาตรา 14	-
(4) แบบ ระยะเวลา หลักเกณฑ์ และวิธีการรายงานธุรกรรม	เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ- กระทรวงออกตามความใน มาตรา 17	เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ- กระทรวงออกตามความใน มาตรา 17
(5) ธุรกรรมที่ได้รับยกเว้น ไม่ต้องรายงาน	เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ- กระทรวงออกตามความใน มาตรา 18	เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ- กระทรวงออกตามความใน มาตรา มาตรา 18
(6) บทคุ้มครองผู้รายงาน	รายงานการทำธุรกรรมโดยสุจริต ได้รับความคุ้มครองตาม มาตรา 19	รายงานการทำธุรกรรมโดยสุจริต ได้รับความคุ้มครองตาม มาตรา 19

ตารางที่ 9 (ต่อ)

มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับ การรายงานธุรกรรม	สถาบันการเงิน	ผู้ประกอบการอาชีพที่มีใช้ สถาบันการเงิน
2) หน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องกับ การรายงานธุรกรรม		
(1) การจัดให้ลูกค้าแสดงตน	ต้องจัดให้ลูกค้าแสดงตนตาม มาตรา 20 (ตามกฎหมายกระทรวงและ วิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด)	ต้องจัดให้ลูกค้าแสดงตนตาม มาตรา 20 (ตามกฎหมายกระทรวงและ วิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด)
(2) การตรวจสอบเพื่อทราบ ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า	ต้องดำเนินการตรวจสอบเพื่อ ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า ตามมาตรา 20/1 (ตามหลักเกณฑ์ ที่กำหนดในกฎกระทรวง)	เฉพาะผู้ประกอบการอาชีพฯ ตาม มาตรา 16 (1) และ (9) เท่านั้น ที่ต้องดำเนินการตรวจสอบเพื่อ ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า ตามมาตรา 20/1 (ตามหลักเกณฑ์ ที่กำหนดในกฎกระทรวง)
(3) การจัดให้ลูกค้าบันทึก ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับธุรกรรม	ต้องจัดให้ลูกค้าบันทึกข้อเท็จจริง ตามมาตรา 21 (ตามหลักเกณฑ์ ที่กำหนดในกฎกระทรวง)	-
(4) การเก็บรักษารายละเอียด เกี่ยวกับการแสดงตน ตาม มาตรา 20	มาตรา 22 (1) กำหนดให้ต้อง เก็บรักษารายละเอียดเกี่ยวกับ การแสดงตนของลูกค้า ตาม มาตรา 20	มาตรา 22 วรรคสอง กำหนดให้ ต้องเก็บรักษารายละเอียดเกี่ยวกับ การแสดงตนของลูกค้าตาม มาตรา 20
(5) การเก็บรักษารายละเอียด เกี่ยวกับการทำธุรกรรมและ การบันทึกข้อเท็จจริงตาม มาตรา 21	มาตรา 22 (2) กำหนดให้ต้องเก็บ รักษารายละเอียดเกี่ยวกับการทำ ธุรกรรมและการบันทึกข้อเท็จจริง ตาม มาตรา 21	-
(6) การเก็บรักษารายละเอียด เกี่ยวกับการตรวจสอบเพื่อ ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับ ลูกค้าตาม มาตรา 20/1	มาตรา 22/1 กำหนดให้ต้องเก็บ รักษารายละเอียดเกี่ยวกับ การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริง เกี่ยวกับลูกค้าตามมาตรา 20/1 (ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดใน กฎกระทรวง)	มาตรา 22/1 กำหนดให้เฉพาะ ผู้ประกอบการอาชีพฯ ตามมาตรา 16 (1) และ (9) เท่านั้นที่ต้อง ดำเนินการเก็บรักษารายละเอียด เกี่ยวกับการตรวจสอบเพื่อทราบ ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าตาม มาตรา 20/1 (ตามหลักเกณฑ์ที่ กำหนดในกฎกระทรวง)

ตารางที่ 9 (ต่อ)

มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับ การรายงานธุรกรรม	สถาบันการเงิน	ผู้ประกอบการอาชีพที่มีใช้ สถาบันการเงิน
3) บทกำหนดโทษเกี่ยวกับ การรายงานธุรกรรม	1) โทษตามมาตรา 62 ปรับไม่เกิน ห้าแสนบาท และปรับอีกไม่เกิน วันละห้าพันบาทตลอดเวลาที่ยัง ฝ่าฝืนอยู่หรือจนกว่าจะได้ ปฏิบัติให้ถูกต้อง กรณีฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตาม มาตรา 13, 14, 20, 20/1, 21, 22, และ มาตรา 22/1	1) โทษตามมาตรา 62 ปรับไม่เกิน ห้าแสนบาท และปรับอีกไม่เกิน วันละห้าพันบาทตลอดเวลาที่ยัง ฝ่าฝืนอยู่หรือจนกว่าจะได้ ปฏิบัติให้ถูกต้องกรณีฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 16, 20, 20/1, 22 และมาตรา 22/1 มาตรา 22/1
	2) โทษตามมาตรา 63 คือ จำคุก ไม่เกินสองปี หรือปรับตั้งแต่ ห้าหมื่นบาทถึงห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ กรณีรายงาน หรือแจ้งตาม มาตรา 13, 14, และมาตรา 21 วรรคสอง โดยแสดงข้อความอันเป็นเท็จ	2) โทษตามมาตรา 63 คือ จำคุก ไม่เกินสองปี หรือปรับตั้งแต่ ห้าหมื่นบาทถึงห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ กรณีรายงาน หรือแจ้งตาม มาตรา 16 โดยแสดงข้อความอันเป็นเท็จ

จากตารางเปรียบเทียบจะเห็นได้ว่ากฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินได้กำหนดให้สถาบันการเงินมีหน้าที่ต้องดำเนินมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการรายงานธุรกรรมมากกว่าที่กำหนดให้ผู้ประกอบอาชีพที่มีใช้สถาบันการเงินตามมาตรา 16 ต้องดำเนินการ ซึ่งมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการรายงานธุรกรรมที่นำมาใช้บังคับกับสถาบันการเงินส่วนใหญ่จะนำมาใช้บังคับกับผู้ประกอบอาชีพที่มีใช้สถาบันการเงินด้วย เว้นแต่ในกรณีดังต่อไปนี้ที่มีแนวทางในการดำเนินการที่แตกต่างกัน

1) ประเภทของธุรกรรมที่ต้องรายงาน

มาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 กำหนดให้สถาบันการเงินมีหน้าที่ต้องรายงานการทำธุรกรรม 3 ประเภท คือ ธุรกรรมที่ใช้เงินสดมีจำนวนเกินกว่าที่กำหนดในกฎกระทรวง ธุรกรรมที่เกี่ยวกับทรัพย์สินที่มี

มูลค่าทรัพย์สินเกินกว่าที่กำหนดในกฎกระทรวง และธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย ทั้งนี้ไม่ว่าจะเป็นธุรกรรมที่ใช้เงินสดมีจำนวนเกินกว่าที่กำหนดในกฎกระทรวงหรือเป็นธุรกรรมที่เกี่ยวกับทรัพย์สินที่มีมูลค่าทรัพย์สินเกินกว่าที่กำหนดในกฎกระทรวงหรือไม่ก็ตาม แต่มาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2552 ได้กำหนดให้ผู้ประกอบอาชีพที่มีใช้สถาบันการเงินมีหน้าที่ต้องรายงานการทำธุรกรรมเพียง 2 ประเภท คือ ธุรกรรมที่ใช้เงินสดมีจำนวนเกินกว่าที่กำหนดในกฎกระทรวงและธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยเท่านั้น ผู้ประกอบอาชีพที่มีใช้สถาบันการเงินจึงไม่มีหน้าที่ต้องรายงานการทำธุรกรรมที่เกี่ยวกับทรัพย์สินด้วย

2) การรายงานธุรกรรมย้อนหลัง

มาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 กำหนดให้สถาบันการเงินมีหน้าที่ต้องรายงานธุรกรรมย้อนหลังในกรณีที่ปรากฏในภายหลังว่ามีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าธุรกรรมใดที่ได้กระทำไปแล้วโดยมิได้มีการรายงานตามมาตรา 13 เป็นธุรกรรมที่ต้องรายงาน แต่พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มิได้บัญญัติให้นำมาตรการเกี่ยวกับการรายงานธุรกรรมย้อนหลังตามมาตรา 14 ดังกล่าว มาใช้บังคับกับกับผู้ประกอบอาชีพที่มีใช้สถาบันการเงินตามมาตรา 16 ด้วย

3) การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า

มาตรา 20/1 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2552 กำหนดให้สถาบันการเงินทุกประเภทตามที่กำหนดไว้ในคำนิยามตามมาตรา 3 ต้องกำหนดนโยบายการรับลูกค้า การบริหารความเสี่ยงที่อาจเกี่ยวกับการฟอกเงินของลูกค้าและต้องดำเนินการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าเมื่อเริ่มทำธุรกรรมครั้งแรกโดยต้องตรวจสอบเป็นระยะจนสิ้นสุดดำเนินการเมื่อมีการปิดบัญชีหรือยุติความสัมพันธ์กับลูกค้า โดยการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าดังกล่าวจะมีขอบเขตเพียงใด ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวงเกี่ยวกับการแสดงตนและการพิสูจน์ทราบลูกค้าการตรวจทานบัญชีลูกค้า

และการติดตามความเคลื่อนไหวทางบัญชีของลูกค้ำที่ได้รับการแจ้งจากสำนักงาน ปปง. แต่ในส่วนของผู้ประกอบอาชีพที่มีใช้สถาบันการเงินจำนวน 9 ประเภทตามมาตรา 16 นั้น มาตรา 20/1 กำหนดให้เฉพาะผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับการดำเนินการ การให้คำแนะนำ หรือการเป็นที่ปรึกษาในการทำธุรกรรมที่เกี่ยวกับการลงทุนหรือการเคลื่อนย้ายเงินทุนตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน ตามมาตรา 13 ตามมาตรา 16 (1) และผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมดูแลธุรกิจบริการการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ตามมาตรา 16 (9) เท่านั้นที่ต้องดำเนินการตามมาตรการดังกล่าว ส่วนผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 (2)-(8) อันได้แก่ ผู้ประกอบอาชีพค้าอัญมณี เพชรพลอย ทองคำ หรือเครื่องประดับที่ประดับด้วยอัญมณี เพชรพลอย หรือทองคำ ผู้ประกอบอาชีพค้าหรือให้เช่าซื้อรถยนต์ ผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับนายหน้าหรือตัวแทนซื้อขายอสังหาริมทรัพย์ ผู้ประกอบอาชีพค้าของเก่าตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่า ผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับสำหรับผู้ประกอบธุรกิจที่มีใช้สถาบันการเงินตามประกาศกระทรวงการคลัง เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ หรือตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน ผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับบัตรเครดิตอิเล็กทรอนิกส์ที่มีใช้สถาบันการเงินตามประกาศกระทรวงการคลังเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจบัตรเครดิตอิเล็กทรอนิกส์ หรือตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน และผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับบัตรเครดิตที่มีใช้สถาบันการเงินตามประกาศกระทรวงการคลังเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจบัตรเครดิต หรือตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน ตามลำดับ มีต้องดำเนินการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ำตามมาตรา 20/1 ด้วย

4) การจัดให้ลูกค้ำบันทึกข้อเท็จจริงเกี่ยวกับธุรกรรม

มาตรา 21 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 กำหนดให้สถาบันการเงินต้องจัดให้ลูกค้ำบันทึกข้อเท็จจริงเกี่ยวกับธุรกรรม ในกรณีที่ลูกค้ำปฏิเสธที่จะทำบันทึกข้อเท็จจริง ให้สถาบันการเงินจัดทำบันทึกข้อเท็จจริงเอง แล้วแจ้งให้สำนักงาน ปปง.ทราบทันที โดยการบันทึกข้อเท็จจริงดังกล่าวให้เป็นไปตามแบบรายการ หลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดให้กฎกระทรวง แต่พระราชบัญญัติป้องกัน-

และปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มิได้บัญญัติให้นำมาตรการเกี่ยวกับการจัดให้
ลูกค้านักซื้อเท็จจริงเกี่ยวกับธุรกรรมตามมาตรา 21 ดังกล่าว มาใช้บังคับกับ
ผู้ประกอบการอาชีพที่มีใช้สถาบันการเงินตามมาตรา 16 ด้วย

5) การเก็บรักษารายละเอียดเกี่ยวกับการทำธุรกรรมและการบันทึกข้อเท็จจริง
ตามมาตรา 21

มาตรา 22(2) แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน
พ.ศ. 2542 กำหนดให้สถาบันการเงินต้องเก็บรักษารายละเอียดเกี่ยวกับการทำธุรกรรม
และการบันทึกข้อเท็จจริงตามมาตรา 21 ไว้เป็นเวลาห้าปีนับแต่ได้มีการทำธุรกรรมหรือ
บันทึกข้อเท็จจริงนั้น ส่วนผู้ประกอบการอาชีพที่มีใช้สถาบันการเงินตามมาตรา 16 เนื่องจาก
กฎหมายมิได้กำหนดให้ผู้ประกอบการอาชีพดังกล่าวมีหน้าที่ต้องจัดให้ลูกค้านัก
ซื้อเท็จจริงเกี่ยวกับธุรกรรมตามมาตรา 21 มาตั้งแต่เริ่มแรก ดังนั้น จึงไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับ
การทำธุรกรรมและการบันทึกข้อเท็จจริง ที่ผู้ประกอบการอาชีพที่มีใช้สถาบันการเงินตาม
มาตรา 16 จะต้องเก็บรักษารายละเอียดตามมาตรา 22(2)

6) การเก็บรักษารายละเอียดเกี่ยวกับการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับ
ลูกค้า

มาตรา 22/1 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน
พ.ศ. 2542 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน
(ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2552 กำหนดให้สถาบันการเงินมีหน้าที่ต้องเก็บรักษารายละเอียด
เกี่ยวกับการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าตามมาตรา 20/1 เป็นเวลาห้าปี
นับแต่วันที่มีการปิดบัญชีหรือยุติความสัมพันธ์กับลูกค้า แต่ในส่วนของผู้ประกอบการอาชีพ
ที่มีใช้สถาบันการเงินจำนวน 9 ประเภทตามมาตรา 16 นั้น มาตรา 22/1 กำหนดให้เฉพาะ
ผู้ประกอบการอาชีพเกี่ยวกับการดำเนินการ การให้คำแนะนำ หรือการเป็นที่ปรึกษา
ในการทำธุรกรรมที่เกี่ยวกับการลงทุนหรือการเคลื่อนย้ายเงินทุนตามกฎหมายว่าด้วย-
หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ที่ไม่ใช่สถาบันการเงินตามมาตรา 13 ตามมาตรา 16 (1)
และผู้ประกอบการอาชีพเกี่ยวกับการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ตามกฎหมายว่าด้วยการ-
ควบคุมดูแลธุรกิจบริการการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ตามมาตรา 16 (9) เท่านั้นที่ต้อง
ดำเนินการตามมาตรการดังกล่าวส่วนผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 (2)-(8) เนื่องจาก

กฎหมายมิได้กำหนดให้ผู้ประกอบอาชีพดังกล่าวมีหน้าที่ต้องดำเนินการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ำตามมาตรา 20/1 มาตั้งแต่เริ่มแรก ดังนั้น จึงไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ำที่ผู้ประกอบอาชีพที่มีใช้สถาบันการเงินตามมาตรา 16 (2)-(8) จะต้องเก็บรักษารายละเอียดตามมาตรา 22/1

จากที่ได้วิเคราะห์และเปรียบเทียบความแตกต่างของมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการรายงานธุรกรรมที่นำมาใช้บังคับกับสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพที่มีใช้สถาบันการเงินข้างต้น เพื่อศึกษาหาแนวทางในการรายงานธุรกรรมที่ควรนำมาใช้กับผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าซึ่งเป็นองค์กรที่ดำเนินการในทางธุรกิจเช่นเดียวกันนั้น จะเห็นได้ว่าแนวทางในการรายงานธุรกรรมที่จะนำมาใช้กับผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้านั้นอาจเป็นไปได้ในสองแนวทาง คือ

แนวทางที่ 1 นำมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการรายงานธุรกรรมที่นำมาใช้บังคับกับสถาบันการเงินมาใช้บังคับกับผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าโดยการกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าเป็นสถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินด้วย หรือ

แนวทางที่ 2 นำมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการรายงานธุรกรรมที่นำมาใช้บังคับกับผู้ประกอบอาชีพที่มีใช้สถาบันการเงินมาใช้บังคับกับผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าโดยการกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าเป็นผู้ประกอบอาชีพที่มีใช้สถาบันการเงินตามมาตรา 16

ซึ่งผลของการนำแนวทางที่ 1 มาใช้บังคับกับผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้า ทำให้ผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้ามีหน้าที่ในการรายงานธุรกรรมและหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องกับการรายงานธุรกรรมเช่นเดียวสถาบันการเงิน ดังนี้

1) หน้าที่ในการรายงานธุรกรรม

(1) ประเภทของธุรกรรมที่ต้องรายงาน ผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้ามีหน้าที่ต้องรายงานการทำธุรกรรม 3 ประเภท คือ ธุรกรรมที่ใช้เงินสดมีจำนวนเกินกว่าที่กำหนดในกฎกระทรวง ธุรกรรมที่เกี่ยวกับทรัพย์สินที่มีมูลค่าทรัพย์สินเกินกว่าที่กำหนดในกฎกระทรวง และธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นธุรกรรมที่ใช้เงินสดมีจำนวนเกินกว่าที่กำหนดในกฎกระทรวงหรือเป็นธุรกรรมที่เกี่ยวกับ

ทรัพย์สินที่มีมูลค่าทรัพย์สินเกินกว่าที่กำหนดในกฎกระทรวงหรือไม่ก็ตาม
ตามมาตรา 13 วรรคหนึ่ง

(2) การรายงานธุรกรรมเพิ่มเติม ผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้า
มีหน้าที่ต้องรายงานธุรกรรมเพิ่มเติมตามมาตรา 13 วรรคสอง

(3) การรายงานธุรกรรมย้อนหลัง ผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้า
มีหน้าที่ต้องรายงานการทำธุรกรรมย้อนหลังตามมาตรา 14

(4) แบบ ระยะเวลา หลักเกณฑ์ และวิธีการรายงานธุรกรรม ของผู้ประกอบ-
ธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าเป็นไปที่กำหนดในกฎกระทรวงออกตามความในมาตรา 17
ที่ออกมาเพื่อใช้บังคับกับสถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม-
การฟอกเงิน

(5) ธุรกรรมที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องรายงาน ธุรกรรมที่ได้รับยกเว้นไม่ให้
ผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าต้องรายงานเป็นไปตามที่กำหนดไว้ใน
กฎกระทรวงออกตามความในมาตรา 18

(6) บทคุ้มครองผู้รายงาน ผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าที่ยรายงาน
การทำธุรกรรมโดยสุจริตได้รับความคุ้มครองตามมาตรา 19

2) หน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องกับการรายงานธุรกรรม

(1) การจัดให้ลูกค้าแสดงตน ผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าต้องจัดให้
ลูกค้าแสดงตนตามมาตรา 20

(2) การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า ผู้ประกอบธุรกิจสัญญา-
ซื้อขายล่วงหน้าต้องดำเนินการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าตาม
มาตรา 20/1

(3) การจัดให้ลูกค้าบันทึกข้อเท็จจริงเกี่ยวกับธุรกรรม ผู้ประกอบธุรกิจสัญญา-
ซื้อขายล่วงหน้าต้องจัดให้ลูกค้าบันทึกข้อเท็จจริงเกี่ยวกับธุรกรรมตาม มาตรา 21

(4) การเก็บรักษารายละเอียดเกี่ยวกับการแสดงตน ผู้ประกอบธุรกิจสัญญา
ซื้อขายล่วงหน้าต้องเก็บรักษารายละเอียดเกี่ยวกับการแสดงตนของลูกค้าตาม
มาตรา 22 (1)

(5) การเก็บรักษารายละเอียดเกี่ยวกับการทำธุรกรรมและการบันทึกข้อเท็จจริง ผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าต้องเก็บรักษารายละเอียดเกี่ยวกับการทำธุรกรรมและการบันทึกข้อเท็จจริงตามมาตรา 22 (2)

(6) การเก็บรักษารายละเอียดเกี่ยวกับการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า ผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้า ต้องเก็บรักษารายละเอียดเกี่ยวกับการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าตามมาตรา 22/1

3) บทกำหนดโทษเกี่ยวกับการรายงานธุรกรรม ผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 13, 14, 20, 20/1, 21, 22 และมาตรา 22/1 มีโทษตามมาตรา 62 คือ ปรับไม่เกินห้าแสนบาท และปรับอีกไม่เกินวันละห้าพันบาท ตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่หรือจนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง ส่วนการรายงานหรือแจ้งตามมาตรา 13, 14 และ มาตรา 21 วรรคสอง โดยโดยแสดงข้อความอันเป็นเท็จมีโทษตามมาตรา 63 คือ จำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับตั้งแต่ห้าหมื่นบาทถึงห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ส่วนผลของการนำแนวทางที่ 2 มาใช้บังคับกับผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้า ทำให้ผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้ามีหน้าที่ในการรายงานธุรกรรม และหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องกับการรายงานธุรกรรมเช่นเดียวกับผู้ประกอบอาชีพที่มีใช้สถาบันการเงินตามมาตรา 16 ดังนี้

1) หน้าที่ในการรายงานธุรกรรม

(1) ประเภทของธุรกรรมที่ต้องรายงาน ผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้ามีหน้าที่ต้องรายงานการทำธุรกรรม 2 ประเภท คือ ธุรกรรมที่ใช้เงินสดมีจำนวนเกินกว่าที่กำหนดในกฎกระทรวงและธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย ตามมาตรา 16 วรรคหนึ่ง

(2) การรายงานธุรกรรมเพิ่มเติม ผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้ามีหน้าที่ต้องรายงานธุรกรรมเพิ่มเติมตามมาตรา 16 วรรคสอง

(3) แบบ ระยะเวลา หลักเกณฑ์ และวิธีการรายงานธุรกรรม ของผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าเป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงออกตามความในมาตรา 17 ที่ออกมาเพื่อใช้บังคับกับผู้ประกอบธุรกิจที่มีใช้สถาบันการเงิน

(4) ชุรกรรมที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องรายงาน ชุรกรรมที่ได้รับยกเว้นไม่ให้ผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าต้องรายงานเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงออกตามความในมาตรา 18

(5) บทคุ้มครองผู้รายงาน ผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าที่รายงานการทำชุรกรรมโดยสุจริตได้รับความคุ้มครองตามมาตรา 19

2) หน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องกับการรายงานชุรกรรม

(1) การจัดให้ลูกค้าแสดงตน ผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าต้องจัดให้ลูกค้าแสดงตนตามมาตรา 20

(2) การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า ผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าต้องดำเนินการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าตามมาตรา 20/1 หากมีการกำหนดไว้ในมาตรา 20/1 ให้ผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้ามีหน้าที่ต้องดำเนินการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าเช่นเดียวกับผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับการดำเนินการ การให้คำแนะนำ หรือการเป็นที่ปรึกษาในการทำชุรกรรมที่เกี่ยวกับการลงทุนหรือการเคลื่อนย้ายเงินทุนตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ที่ไม่ใช่สถาบันการเงินตามมาตรา 13 ตามมาตรา 16 (1) และผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมดูแลธุรกิจบริการการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ตามมาตรา 16 (9) ด้วย

(3) การเก็บรักษารายละเอียดเกี่ยวกับการแสดงตน ผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าต้องเก็บรักษารายละเอียดเกี่ยวกับการแสดงตนของลูกค้าตามมาตรา 22 วรรคสอง

(4) การเก็บรักษารายละเอียดเกี่ยวกับการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า ผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าต้องเก็บรักษารายละเอียดเกี่ยวกับการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าตามมาตรา 22/1 หากมีการกำหนดไว้ในมาตรา 22/1 ให้ผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้ามีหน้าที่ต้องเก็บรักษารายละเอียดเกี่ยวกับการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าเช่นเดียวกับผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับการดำเนินการ การให้คำแนะนำ หรือการเป็นที่ปรึกษาในการทำชุรกรรมที่เกี่ยวกับการลงทุนหรือการเคลื่อนย้ายเงินทุนตามกฎหมายว่าด้วย-

หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ที่ไม่ใช่สถาบันการเงินตามมาตรา 13 ตามมาตรา 16 (1) และผู้ประกอบการอาชีพเกี่ยวกับการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมดูแลธุรกิจบริการการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ตามมาตรา 16 (9) ด้วย

3) บทกำหนดโทษเกี่ยวกับการรายงานธุรกรรม ผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าที่มีฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 16, 20, 20/1, 22 และมาตรา 22/1 มีโทษตามมาตรา 62 คือ ปรับไม่เกินห้าแสนบาท และปรับอีกไม่เกินวันละห้าพันบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่หรือจนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง ส่วนการรายงานหรือแจ้งตามมาตรา 16 โดยแสดงข้อความอันเป็นเท็จมีโทษตามมาตรา 63 คือ จำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับตั้งแต่ห้าหมื่นบาทถึงห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

7. วิเคราะห์ความเหมาะสมในการกำหนดให้

ผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้า

รายงานการทำธุรกรรม

แม้การกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้ามีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรม จะเป็นการปฏิบัติตามมาตรฐานสากลด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย อันเป็นการส่งเสริมภาพลักษณ์ของประเทศไทยในสายตาของนักลงทุนทั้งในและต่างประเทศให้มีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น และเป็นหลักประกันในการคุ้มครองชื่อเสียงและสถานภาพขององค์กรธุรกิจดังกล่าวในประเทศไทยให้พ้นจากการถูกกล่าวหาว่าเป็นแหล่งในการฟอกเงินก็ตาม แต่ในการดำเนินการมาตรการในการรายงานธุรกรรมนั้นกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินได้กำหนดให้ผู้รายงานมีหน้าที่ต้องดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องด้วย อาทิ ต้องจัดให้ลูกค้าแสดงตน ต้องดำเนินการตรวจสอบ เพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า โดยการตรวจสอบข้อมูลหรือประวัติของลูกค้าอย่างละเอียด เพื่อป้องกันการใช้นามแฝงหรือชื่อปลอม ต้องจัดเก็บข้อมูลหรือเอกสารเกี่ยวกับการแสดงตนและการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า ตลอดจนการจัดหาและฝึกอบรมบุคคลากรเพื่อให้มีความชำนาญในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย ซึ่งทำให้

มีภาระค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นในส่วนที่เป็นผลสืบเนื่องจากการปฏิบัติตามขั้นตอนดังกล่าว และทำให้ระยะเวลาในการปฏิบัติงานของผู้ประกอบธุรกิจเพิ่มมากขึ้นเนื่องจากต้องมีการหน้าที่เพิ่มขึ้นในแต่ละขั้นตอน

ดังนั้น ผู้ที่จะถูกกำหนดให้มีหน้าที่ในการรายงานการทำธุรกรรมจึงต้องมีความพร้อมในด้าน โครงสร้างองค์กรในระดับหนึ่ง ซึ่งหากพิจารณาโครงสร้างองค์กรของผู้ที่มีหน้าที่ในการรายงานการทำธุรกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน อันได้แก่ สถาบันการเงิน และผู้ประกอบการที่มีใช้สถาบันการเงินจำนวน 9 ประเภท พบว่าผู้ที่ถูกกำหนดให้เป็นสถาบันการเงินที่มีหน้าที่ในการรายงานการทำธุรกรรมตามมาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ประกอบด้วยนิยามคำว่า “สถาบันการเงิน” ตามมาตรา 3 ส่วนแต่มีโครงสร้างองค์กร โดยสภาพเป็นนิติบุคคล

ส่วนผู้ประกอบการที่มีใช้สถาบันการเงินจำนวน 9 ประเภท ที่มีหน้าที่ในการรายงานการทำธุรกรรมตามมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2552 มีทั้งผู้ประกอบการที่มีโครงสร้างองค์กร โดยสภาพเป็นนิติบุคคลอยู่แล้ว อันได้แก่ ผู้ประกอบการอาชีพเกี่ยวกับการดำเนินการ การให้คำแนะนำ หรือการเป็นที่ปรึกษาในการทำธุรกรรมที่เกี่ยวกับการลงทุนหรือการเคลื่อนย้ายเงินทุน ตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ที่ไม่ใช่สถาบันการเงินตามมาตรา 13 ผู้ประกอบการอาชีพเกี่ยวกับสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับสำหรับผู้ประกอบธุรกิจที่มีใช้สถาบันการเงินตามประกาศกระทรวงการคลังเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับหรือตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน ผู้ประกอบการอาชีพเกี่ยวกับบัตรเครดิตอิเล็กทรอนิกส์ที่มีใช้สถาบันการเงินตามประกาศกระทรวงการคลังเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจบัตรเครดิตอิเล็กทรอนิกส์หรือตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน ผู้ประกอบการอาชีพเกี่ยวกับบัตรเครดิตที่มีใช้สถาบันการเงินตามประกาศกระทรวงการคลังเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจบัตรเครดิตหรือตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน ผู้ประกอบการอาชีพเกี่ยวกับการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมดูแลธุรกิจบริการการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์และ ผู้ประกอบ-

อาชีพที่มีโครงสร้างองค์กรที่เป็นได้ทั้งนิติบุคคลและบุคคลธรรมดา อันได้แก่ ผู้ประกอบอาชีพค้าอัญมณี เพชรพลอย ทองคำ หรือเครื่องประดับที่ประดับด้วยอัญมณี เพชรพลอย หรือทองคำ ผู้ประกอบอาชีพค้าหรือให้เช่าซีรี่ย์ยนต์ ผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับนายหน้า หรือตัวแทนซื้อขายอสังหาริมทรัพย์ และผู้ประกอบอาชีพค้าของเก่าตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่า

อย่างไรก็ดี ในส่วนของผู้ประกอบอาชีพที่มีโครงสร้างองค์กรเป็นได้ทั้งนิติบุคคลและบุคคลธรรมดา กฎหมายได้กำหนดให้เฉพาะผู้ประกอบอาชีพที่มีโครงสร้างองค์กรเป็นนิติบุคคลเท่านั้น ที่มีหน้าที่ต้องรายงานงานการทำธุรกรรม เว้นแต่ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยที่มีพยานหลักฐานอันสมควรว่ามีการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องหรืออาจเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดมูลฐานหรือความผิดฐานฟอกเงินกับผู้ประกอบอาชีพดังกล่าวจึง ให้สำนักงาน ป.ง. มีอำนาจสั่งเป็นหนังสือให้ผู้ประกอบอาชีพที่มีได้เป็นนิติบุคคลดังกล่าวรายงานการทำธุรกรรมได้

จากโครงสร้างองค์กรของผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าตามข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในบทที่ 3 จะเห็นได้ว่าผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าประเภทตัวแทนซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้า ผู้ค้าสัญญาซื้อขายล่วงหน้า และผู้จัดการเงินทุนสัญญาซื้อขายล่วงหน้า ผู้ประกอบการจะต้องเป็นนิติบุคคลในรูปบริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชนจำกัด ผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าทั้งสามประเภทเหล่านี้จึงมีโครงสร้างองค์กรโดยสภาพเป็นนิติบุคคล ส่วนผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าประเภทที่ปรึกษาสัญญาซื้อขายล่วงหน้าผู้ประกอบการจะเป็นบุคคลธรรมดาก็ได้ โครงสร้างองค์กรของผู้ประกอบธุรกิจประเภทนี้จึงเป็นได้ทั้งนิติบุคคลและบุคคลธรรมดา

ดังนั้น หากวิเคราะห์ความเหมาะสมในการกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้ารายงานการทำธุรกรรม โดยมองความพร้อมด้านโครงสร้างองค์กรโดยพิจารณาโครงสร้างองค์กรของสถาบันการเงิน และผู้ประกอบอาชีพที่มีใช้สถาบันการเงินซึ่งมีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินประกอบแล้ว เห็นว่าผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าที่เหมาะสมที่จะกำหนดให้เป็นผู้มีหน้าที่ในการรายงานการทำธุรกรรมควรจำกัดเฉพาะ

ผู้ประกอบการธุรกิจที่เป็นนิติบุคคลเนื่องจากมีโครงสร้างองค์กรค่อนข้างใหญ่ น่าจะมีความพร้อมเพียงพอที่จะดำเนินมาตรการในการรายงานการทำธุรกรรมได้ ผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าประเภทที่ปรึกษาสัญญาซื้อขายล่วงหน้าที่เป็นบุคคลธรรมดาจึงน่าจะยังไม่มีความพร้อมด้านโครงสร้างองค์กรเพียงพอที่จะดำเนินมาตรการเกี่ยวกับการรายงานการทำธุรกรรมได้

8. วิเคราะห์แนวทางในการรายงานธุรกรรม ที่ควรนำมาใช้กับผู้ประกอบธุรกิจสัญญา ซื้อขายล่วงหน้า

จากการศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการรายงานธุรกรรมที่นำมาใช้บังคับกับผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในปัจจุบันตามข้อ 6 ซึ่งได้ข้อสรุปว่า แนวทางในการรายงานธุรกรรมที่จะนำมาใช้กับผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้านั้นอาจเป็นไปได้ในสองแนวทาง คือ

แนวทางที่ 1 นำมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการรายงานธุรกรรมที่นำมาใช้บังคับกับสถาบันการเงินมาใช้บังคับกับผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าโดยการกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าเป็นสถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน หรือ

แนวทางที่ 2 นำมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการรายงานธุรกรรมที่นำมาใช้บังคับกับผู้ประกอบอาชีพที่มีใช้สถาบันการเงินมาใช้บังคับกับผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าโดยการกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าเป็นผู้ประกอบอาชีพที่มีใช้สถาบันการเงินตามมาตรา 16 นั้น

เห็นว่าควรนำมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการรายงานธุรกรรมที่นำมาใช้บังคับกับสถาบันการเงินตามแนวทางที่ 1 มาใช้บังคับกับผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้า ถึงแม้ว่าผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าตามกฎหมายว่าด้วยสัญญาซื้อขายล่วงหน้าจะเป็นกลุ่มอาชีพที่มีความเสี่ยงสูงที่จะถูกใช้เป็นเครื่องมือหรือช่องทาง

ในการฟอกเงินเช่นเดียวกับผู้ประกอบอาชีพที่มีใช้สถาบันการเงินด้วยก็ตาม แต่จากการศึกษาโครงสร้างองค์กรของผู้ประกอบธุรกิจดังกล่าวพบว่า ผู้ที่จะขอรับใบอนุญาตหรือขอรับการจดทะเบียนเป็นผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าแต่ละประเภทตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้สำหรับการประกอบธุรกิจประเภทนั้น ๆ มีธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน บริษัทหลักทรัพย์หรือบริษัทประกันชีวิต ซึ่งล้วนแต่เป็นสถาบันการเงินที่มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินอยู่แล้วรวมอยู่ด้วย ดังนั้น ผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าเฉพาะที่เป็นนิติบุคคลตามข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิเคราะห์ในข้อ 7 จึงน่าจะมีความพร้อมด้านโครงสร้างองค์กรเพียงพอที่จะดำเนินการมาตรการในการรายงานการธุรกรรมเชิงสถาบันการเงินได้ ประกอบกับการกำหนดให้นิติบุคคลที่ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าตามกฎหมายว่าด้วยสัญญาซื้อขายล่วงหน้าเป็นสถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินตามแนวทางที่ 1 สามารถทำได้โดยการแก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวง (พ.ศ. 2543) ออกตามความในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 เพื่อกำหนดให้นิติบุคคลที่ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าตามกฎหมายว่าด้วยสัญญาซื้อขายล่วงหน้าดังกล่าวเป็นสถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินเพิ่มเติม อันเป็นการแก้ไขกฎหมายลำดับรองที่เพียงแค่อำนาจให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ จึงสามารถดำเนินการได้ง่ายและรวดเร็วกว่าการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2552 เพื่อกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจดังกล่าวเป็นผู้ประกอบอาชีพที่มีใช้สถาบันการเงินตามแนวทางที่ 2 อันเป็นกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติซึ่งต้องผ่านความเห็นชอบจากรัฐสภาและการกำหนดนิยามคำว่า “สถาบันการเงิน” ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินให้ครอบคลุมถึงผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าตามแนวทางที่ 1 ยังเป็นการสอดคล้องกับมาตรฐานสากลตามข้อเสนอแนะของ FATF ด้วย ประกอบกับผลของการนำแนวทางที่ 1 มาใช้บังคับกับผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้า ทำให้ผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้ามีหน้าที่ในการรายงานธุรกรรม

และหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องกับการรายงานธุรกรรมเช่นเดียวสถาบันการเงิน ซึ่งกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินได้กำหนดให้สถาบันการเงินมีหน้าที่ต้องดำเนินมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการรายงานธุรกรรมมากกว่าที่กำหนดให้ผู้ประกอบอาชีพที่มีใช้สถาบันการเงินตามมาตรา 16 ต้องดำเนินการ การนำแนวทางที่ 1 มาใช้บังคับจึงทำให้การควบคุมการฟอกเงินในธุรกิจดังกล่าวมีความเข้มข้นและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

9. วิเคราะห์ผลกระทบทั้งด้านดีและด้านเสีย

ที่ได้รับจากการกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจ-

สัญญาซื้อขายล่วงหน้ามีหน้าที่

รายงานการทำธุรกรรม

ผลกระทบทั้งด้านดีและด้านเสีย ที่ได้รับจากการกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้ามีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรม อาจสรุปได้ดังนี้

1) ผลดี

(1) การกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้ามีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรม เป็นการปฏิบัติตามมาตรฐานสากลด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย อันเป็นการส่งเสริมภาพลักษณ์ของประเทศไทยในสายตาของนักลงทุนทั้งในและต่างประเทศให้มีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น และเป็นหลักประกันในการคุ้มครองชื่อเสียงและสถานภาพขององค์กรธุรกิจดังกล่าวในประเทศไทยให้พ้นจากการถูกกล่าวหาว่าเป็นแหล่งในการฟอกเงิน

(2) ปัจจุบันการลงทุนเริ่มไม่มีขีดจำกัดในเรื่องเขตแดน กฎเกณฑ์หรือมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องจะต้องได้มาตรฐานและเป็นที่ยอมรับของนานาประเทศจึงจะทำให้ตลาดทุนของประเทศสามารถแข่งขันได้ ไม่ถูกกีดกันหรือต่อต้านทางการค้าหรือการทำธุรกรรมทางการเงิน การกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขาย

ล่วงหน้ามีหน้าที่ต้องรายงานการทำธุรกรรมตามมาตรฐานสากลจึงเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อรองรับการขยายตัวของการประกอบธุรกิจและการแข่งขันในอนาคตด้วย

(3) ผู้กระทำความผิดไม่สามารถใช้ธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าเป็นช่องทางในการฟอกเงินได้อันเป็นการตัดช่องทางฟอกเงินของอาชญากรได้อีกทางหนึ่ง และทำให้การแข่งขันในภาคธุรกิจดำเนินไปอย่างเป็นธรรมเนื่องจากไม่มีเงินนอกระบบหมุนเวียนอยู่ในระบบธุรกิจ

(4) ส่งผลดีต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศโดยภาพรวม เพราะการบังคับใช้มาตรการดังกล่าวส่งผลให้มีเงินสกปรกเข้ามาหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจน้อยลง

2) ผลเสีย

(1) ผู้ประกอบธุรกิจอาจมีภาระค่าใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้นอันเป็นผลสืบเนื่องจากการปฏิบัติตามขั้นตอนในการรายงานการทำธุรกรรมและขั้นตอนอื่นที่เกี่ยวข้องกับการรายงานการทำธุรกรรม อาทิ การจัดให้ลูกค้าแสดงตน การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า การจัดเก็บข้อมูลหรือเอกสารเกี่ยวกับการแสดงตนและการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า นอกจากนี้แล้วในการดำเนินการตามขั้นตอนดังกล่าวอาจจำเป็นต้องจัดหาและฝึกอบรมบุคลากรเพื่อให้มีความชำนาญในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายด้วย

(2) ระยะเวลาในการปฏิบัติงานของผู้ประกอบธุรกิจอาจเพิ่มมากขึ้นเนื่องจากต้องมีภาระหน้าที่เพิ่มขึ้นในแต่ละขั้นตอน และการกำหนดขั้นตอนและวิธีการตรวจสอบข้อมูลในการทำธุรกรรมที่ยุงยาก อาจทำให้เกิดการชะลอตัวของนักลงทุนซึ่งไม่ต้องการเสียเวลาและถูกตรวจสอบ จนอาจทำให้นักลงทุนหันไปเลือกลงทุนผ่านช่องทางอื่นที่ให้ผลตอบแทนใกล้เคียงกันแต่เสียเวลาและค่าใช้จ่ายน้อยกว่า

(3) นอกจากผู้ประกอบธุรกิจจะต้องมีภาระหน้าที่หรือความรับผิดชอบตามกฎหมายเพิ่มมากขึ้นแล้ว ผู้มาติดต่อทำธุรกรรมด้วยความสุจริต ก็ต้องมีภาระในการจัดเตรียมเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ในการแสดงตน ทำให้ต้องเสียเวลาและมีค่าใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้นเช่นเดียวกัน

(4) หน่วยงานที่มีหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย มีภาระหน้าที่เพิ่มมากขึ้นทั้งในด้านการรับส่งรายงานและการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับธุรกรรม การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับผู้ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการประสานงานและการติดตามแก้ไขปัญหา
อย่างไรก็ดี แม้การกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าตามกฎหมายว่าด้วยสัญญาซื้อขายล่วงหน้ามีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินดังกล่าวจะก่อให้เกิดความไม่สะดวกแก่ผู้ประกอบธุรกิจและประชาชนผู้ลงทุนในสัญญาซื้อขายล่วงหน้าบ้าง แต่หากพิจารณาผลเสียต่อบุคคลเพียงกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเปรียบเทียบกับผลดีที่เกิดขึ้นแล้วเห็นว่าน่าจะเป็นประโยชน์มากกว่า ดังนั้น ทุกคนที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นรัฐหรือเอกชนควรจะต้องเสียสละให้ความร่วมมือและช่วยเหลือกัน